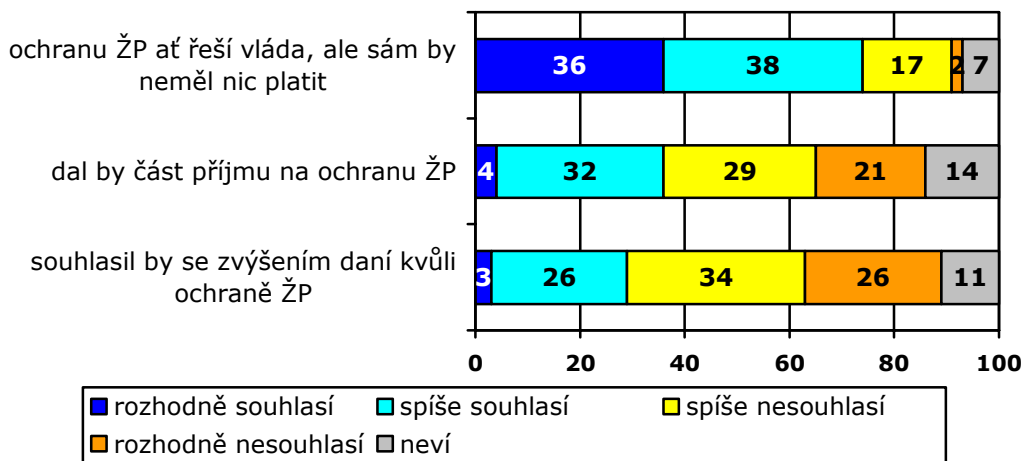

Názory veřejnosti na ochranu životního prostředí

Technické parametry

<i>Výzkum:</i>	<i>Naše společnost 2008, v08-05</i>
<i>Realizátor:</i>	<i>CVVM, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Projekt:</i>	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	<i>12. 5. – 19. 5. 2008</i>
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>Kvótní výběr</i>
<i>Kvóty:</i>	<i>Region (Oblasti NUTS 2), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
<i>Zdroj dat pro kvótní výběr:</i>	<i>Český statistický úřad</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Počet dotázaných:</i>	<i>1066</i>
<i>Metoda sběru dat:</i>	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem</i>
<i>Výzkumný nástroj:</i>	<i>Standardizovaný dotazník</i>
<i>Otázky:</i>	<i>OE.31, OE.40</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>26. června 2008</i>
<i>Zpracoval:</i>	<i>Michal Veselský</i>

V rámci svého květnového výzkumu se Centrum pro výzkum veřejného mínění věnovalo řadě ekologických témat. Jeden z tematických okruhů se zabýval otázkami mapujícími obecnou ochotu respondenta podílet se na ochraně životního prostředí. Lidé tak byli dotázáni, jakou důležitost ochraně životního prostředí připisují a zda by v tomto ohledu měla být aktivní pouze vláda nebo jsou-li oni sami ochotni se na opatřeních ve prospěch životního prostředí finančně podílet.

Graf 1: Souhlas s výroky o způsobu ochrany životního prostředí¹ (v %)

Z grafu 1 je dobře patrné, že většina dotázaných není ochotna vložit do ochrany životního prostředí vlastní peníze, jelikož pouze 36 % respondentů vyslovilo souhlas dát na ochranu životního prostředí část svého příjmu („rozhodně + spíše souhlasí“) a pouze 29 % by souhlasilo se zvýšením daní. Naopak 74 % oslovených dává přednost systémovému řešení, kdy by se ochranou životního prostředí měla zabývat především vláda bez ekonomické spoluúčasti občanů.

Ochotu přímo se finančně spolupodílet na ochraně životního prostředí častěji projevují lidé s dobrou životní úrovní a vyšším vzděláním. Mezi voliči jednotlivých politických stran jsou osobní finanční participaci nejvíce nakloněni příznivci Strany zelených² – 68 % by dalo část svého příjmu, pokud by si bylo jisto, že bude použit na ochranu životního prostředí („rozhodně + spíše souhlasí“). Z příznivců Občanské demokratické strany by v takovém případě peníze dalo 48 %, u lidovců 45 % dotázaných. Levicový elektorát je značně zdrženlivější. Části svého příjmu by se zřeklo 29 % příznivců sociálních demokratů a 27 % příznivců komunistů.

Naopak s tvrzením, že by se měla ochraně životního prostředí věnovat vláda, aniž by to respondentovi stálo jakékoliv peníze, vyslovili příznivci jednotlivých stran svůj souhlas následovně: KSČM 88 %, ČSSD 82 %, KDU-ČSL 69 %, ODS 66 % a SZ 58 %.

Tabulka 1: Souhlas s výroky – časové srovnání (v %)

	+/- 05/2006	+/- 05/2007	+/- 05/2008
dal by část příjmu	44/42	45/44	36/50
souhlasil by se zvýšením daní	30/57	36/54	29/60
nemělo by ho to stát peníze	68/23	67/24	74/19

Pozn.: Hodnoty v tabulce jsou součtem odpovědí „rozhodně souhlasí“ a „spíše souhlasí“, respektive „spíše nesouhlasí“ a „velmi nesouhlasí“. Dopočet do 100 % tvoří odpověď „neví“.

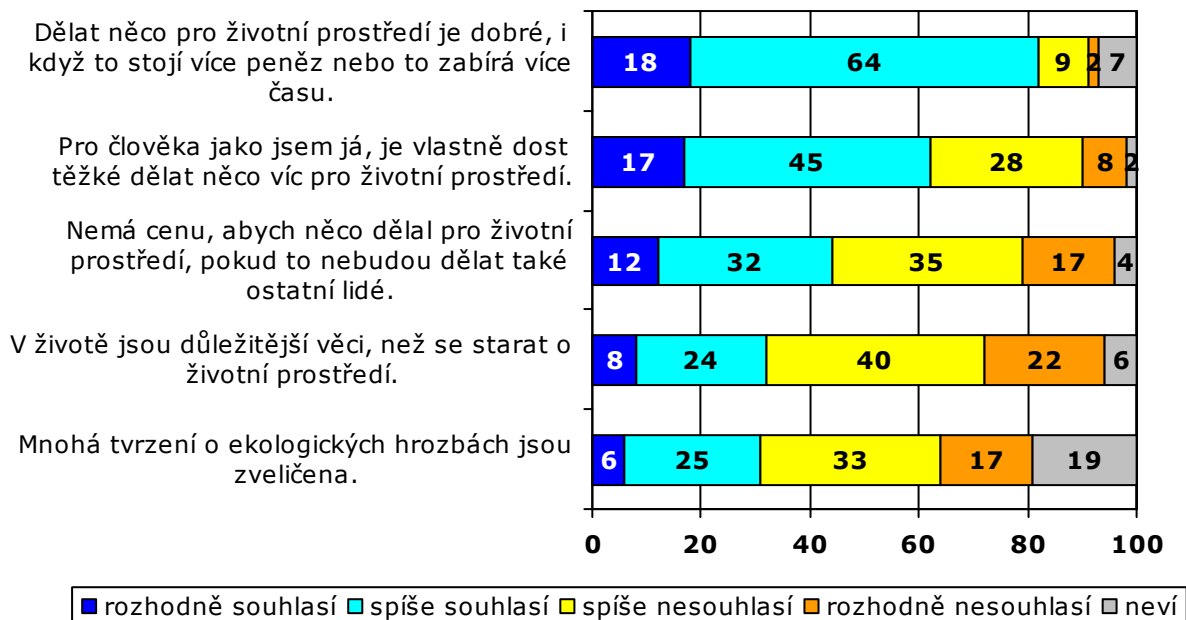
¹ Znění otázky: „Nyní Vám přečtu několik výroků o životním prostředí. O každém mi prosím řekněte do jaké míry s ním souhlasíte.

a) Dal byste část svého příjmu, kdybyste si byl jistý, že tyto peníze budou použity k ochraně před znečištěním životního prostředí. b) Souhlasil byste se zvýšením daní, kdyby se takto získané peníze použily k ochraně před znečištěním životního prostředí. c) Vláda musí omezovat znečištění životního prostředí, ale Vás by to nemělo stát žádné peníze.“ Možnosti odpovědí: „rozhodně souhlasí“, „spíše souhlasí“, „spíše nesouhlasí“, „rozhodně nesouhlasí“, „neví“.

² S ohledem na nižší zastoupení příznivců SZ a KDU-ČSL v souboru jsou procentuální údaje pouze orientační.

Časová řada je zatím příliš krátká pro zaznamenání zásadnějších posunů v názorech občanů. Letošní šetření sice přineslo výkyv směrem k většímu důrazu na roli vlády při ochraně životního prostředí a naopak k menší ochotě dotázaných finančně se spolupodílet. Pro potvrzení tohoto trendu je však třeba vyčkat na výsledky výzkumu v příštím roce.

Graf 2: Výroky o životním prostředí (v %)³

Z odpovědí v grafu 2 se může zdát, že ochotna lidí zapojit se do ochrany životního prostředí je vcelku vysoká. S názorem, že chránit životní prostředí je dobré i za cenu finančních či časových nákladů, sice souhlasí 82 % dotázaných („rozhodně + spíše souhlasí“). Nicméně rozhodný souhlas s tvrzením vyslovilo pouze 18 % respondentů. Navíc se více než tři pětiny lidí domnívají, že pro ně osobně je dosti těžké dělat něco pro životní prostředí. Poměrně velké množství souhlasných vyjádření si získalo také alibistické tvrzení, že nemá smysl přispívat k ochraně životního prostředí, pokud tak neučiní i ostatní lidé (44 %).

V kontextu všech položek lze dovozovat, že většina populace sice přisuzuje ochraně životního prostředí vysokou prioritu, ovšem současně se zdá, že tato podpora je vyslovována spíše v proklamativní rovině a má své limity v podobě nízké ochoty respondentů osobně se na ochraně životního prostředí podílet.

Stejně jako v předchozí otázce i zde zastávají ekologičtější postoje lidé s vyšším vzděláním a s vyšší životní úrovní. Muži se častěji než ženy domnívají, že se ekologické hrozby zveličují (muži 37 %, ženy 26 %).

³ Znění otázky: „Do jaké míry souhlasíte či nesouhlasíte s těmito výroky?

a) Pro člověka jako jsem já je vlastně dost těžké dělat něco víc pro životní prostředí, b) Dělat něco pro životní prostředí je dobré, i když to stojí více peněz nebo to zabírá více času, c) V životě jsou důležitější věci, než se starat o životní prostředí, d) Nemá cenu, abych něco dělal pro životní prostředí, pokud to nebudou dělat také ostatní lidé, e) Mnohá tvrzení o ekologických hrozbách jsou zveličena.“ Možnosti odpovědí: „rozhodně souhlasí“, „spíše souhlasí“, „spíše nesouhlasí“, „rozhodně nesouhlasí“, „neví“.